

תגובות

בתגובה ל"מרוקאי, תוניסאי ואלג'יראי: בין צרפת לישראל" מאת בנימין לשקאר,

גיליון 24

יואב ערבה

הוכח והושכח

ברור שהאח שהיגר לצרפת עבר בדרך כלל מוביליות כלפי מעלה, בעוד זה שעלה לישראל עבר מוביליות כלפי מטה. הדבר במיוחד בולט בקרב הדור השני (הילדים של המהגרים).

העבודה גם השוותה את עולי רומניה לישראל (כקבוצת ביקורת) – ובאופן לא מפתיע, מצבם היה טוב מזה של עולי מרוקו. למשל, באפשרות לבחור את מקום המגורים (אלמנט משמעותי למוביליות) – ככלל, האפשרות של מרוקאים לבחור את מקום מגוריהם הייתה קטנה יותר משל הרומנים, גם כאשר "מתקנים" הבדלים ברמות השכלה.

לצערי המאמר אינו ידוע מספיק. כנראה מכיוון שהוא סותר את התזה התולה את מעמדם של יוצאי מרוקו בארץ באיכות התרבותית של העולים ולא באפליה כלפיהם.

קראתי בעיון רב את המאמר המשווה בצורה מעמיקה בין יהודי צרפת המזרחיים והאשכנזים. מאמר מרתק שלמדתי ממנו המון. במאמר ציין המחבר כי לצערו אין הוא מכיר "מחקר שבדק את ההבדלים בין היהודים מצפון אפריקה שבחרו לעלות לישראל לבין אלה שהיגרו לצרפת".

ובכן, מסתבר שמחקר כזה אכן נעשה – עוד בשנות ה-70. מיכאל ענבר וחיים אדלר, מן האוניברסיטה העברית, ערכו מחקר שהשווה בין זוגות אחים, שהאחד עלה לישראל והשני לצרפת. המחקר פורסם כספר בשם *Ethnic Integration in Israel: Comparative Case Study of Moroccan Brothers who Settled in France and in Israel*, וראה אור באנגלית ב-1977.

מכיוון שמדובר באחים, ההנחה של המחקר הייתה שלא אמורים להיות ביניהם הבדלים תרבותיים, מעמדיים, או של השכלה מבחינת הבית בו גדלו. המחקר הראה באופן

יואב ערבה הוא פרופ' חבר בטכניון, המתמחה בביוכימיה.